

ХРИСТИЯНСКА ЗАЩИТА

Орган на Епархийското Свещеническо Братство „Св. Царь Борисъ“ въ Варненската и Преславска Епархия
ЗА РЕЛИГИЯ, ПРОСВЪТА И ОБЩЕСТВЕН ЖИВОТЪ

Вроя 1 левъ

Обявления се приемат
по споразумениеИзлиза 2 пъти
на месецъГодишенъ абонаментъ
20 лева

Вроя 1 левъ

Архипастирско благословение

Изкара се една година, отъ какъто се започна издаването на „Християнска защита“, предприето за да се изпълни решението на делегатите, събрани въ миналогодишното събрание. Стоимъ предъ прага на втората година, презъ която ще се продължи съществуването на вестника все съгласно съ това, което решиха делегатите свещеници презъ миналия юлий. Каква е била насоката на вестника презъ изтеклата година и до колко тя е била постигната, това могатъ да кажатъ читателите на „Християнска защита“. Редакцията има съз-

нанието, че е правила всичко, което зависи отъ нея, за да даде на читателите на вестника четиво полезно презъ тия тежки времена, презъ които всички жедимъ за истина и правда въ обществото, а често пъти се увеличатъ съзнателно или не съзнателно къмъ противоположна насока. Въ тия времена сж напълно приложими думите на Спасителя Христа: „Жетва голяма, а работници малко. Дано Господарьтъ на жетвата изпрати работници на жетвата.“

† Варненски и Преславски Симеонъ

Предъ втората годишнина

Професоръ протопресвитеръ Д-ръ Ст. Цанковъ, следъ като се завърналъ отъ командировката си за проучване „най-новите православни църкви“, написалъ студий подъ същия надсловъ въ годишника на Соф. университетъ. Между многото крайно интересни за насъ данни и сведения, събрани отъ трудолюбивия нашъ професоръ, въ дадения моментъ, заслужава отъ първата страница на нашия вестникъ да се подчертае добре единъ общъ за всички тия нови църкви фактъ: всички тѣ сж богати съ църковна литература и на първа рѣка съ списания и вестници. Православни църкви, като тия въ Латвия, Лептония, Естония, Финландия, Чехословакия и др., които наброяватъ отъ 50 до 200 хиляди членове (значи, колко една наша епархия) често издаватъ по два и три църковни вестника и списания. Членове въ тия православни църкви — човѣци съ висока култура и здрава вѣра — доказватъ, че вѣрата имъ въ Бога не пречи да вѣрватъ и въ силата на печатното слово. На сигурна смъртъ е осъдено общество, което днесъ пренебрегва печатното слово. Пресата е царьтъ на тоя вѣкъ. И ние или ще го признаемъ или, ще му обявимъ война.

Не може да се допусне, че въ Варненската Епархия ще се намѣри човѣкъ, който по принципъ да отхвърли и отрече излизането на „Хр. Защита“. При все това, не е чудно, обаче, да се намѣратъ свещеници, които на практика да обявятъ убийственъ бойкотъ на Епархийското Свещеническо братство. Не е чудно да намѣри човѣкъ цѣли връзки отъ вестника, излизалъ презъ миналата година, захвърлени въ нѣкой шкафъ. Има две оправдания за подобенъ фактъ, ако той съществува: или че християните-читатели не сж дорасли да четатъ такъвъ вестникъ, или

че такъвъ вестникъ не е за нашия християнинъ. Това сж „вини о грѣсѣхъ“. По-дълбоката (и споредъ насъ истинска) причина е тая: нуждата отъ духовна просвѣта, изобщо у насъ е въ своя зародишъ. Изисква се твърде голямъ ентузиазъмъ у работниците и ревнителите на духовно-печатно епархийско слово у насъ, за да се преодолѣе тази индиферентностъ. Нужни сж години, необходимъ е непосилень безвъзмездень трудъ, за да се всади въ всѣко съзнание идеята, че амвонътъ е твърде тѣсенъ за широките нужди на новото време.

Отношението на църквата къмъ всички животрептящи проблеми на днешното време: политика, социаленъ животъ, фабриченъ въпросъ, благотворителностъ, междуцърковни отношения, секти, обновления на църквата и т. н. Всичко това и много, което по нататъкъ животътъ ще изтиква на преденъ планъ предъ християнския просвѣтенъ погледъ, бива да се разглежда по-удобно, отъ единъ вестникъ, отколкото отъ амвона. Бива — защото тия проблеми днесъ сж влѣзли въ фаза, която изисква едно разискване не въ духа на традиционната църковна, проповѣдь която при това, често чуватъ само тия вѣрни християни, които иматъ сравнително малко нужда отъ поощрение въ това направление.

Отъ тая гледна точка редакцията излиза, когато рискува да начене втората годишнина на „Хр. Защита“. Надали има вестникъ и редакция по свѣта, по-безкористна, отъ тая на „Хр. Защита“, и тъй добре въодушевена отъ желание да даде на своите читатели всичко, което така или иначе ще предаде на религиозното съзнание твърдостъ, като отстранява онова, което би внесло дисхармония въ християнски настроения духъ.

Църква и политика.

Нашата църква е народна. Народните течения сж и църковни — тъй сж се сплели двата проблема още отъ люлката на новата българска екзархия на 1870 година. „Хр. Защита“ ратува собствено за това: църковните тежнени да станатъ общонародни и народътъ ни да стане църковникъ... Нищо въ програмата на вестника не ни спъва да признаемъ правилно усилията на кой и

да е църковникъ да даде нѣщо за постигане даденъ народенъ идеалъ: права на малцинствата, разбирателство съ съсеи и т. н. Нѣщо повече, ще припомнимъ че наши архиереи заемаха видни и отговорни политически постове — министерства, председателства въ Народното събрание и др.

Разликата между онова време и днешното се състои само въ това,

Всичко що се отнася до вестника, да се изпраща до св. Митрополия — Варна, а суми — до свещ. Стефанъ п. Йордановъ, ул. Ц. Асенъ № 20

носятъ камани — само и само да дадатъ възможностъ на сина си да носи хубави обувки и дрехи — дори по хубави отъ много деца на зможни граждани, за да се изучаватъ и... като се настанялъ на работа, да го прибере въ града, за да ратува.

Днесъ синътъ му скита безъ работа — но на село не отива да помогне на измжчени си баща, защото образованието му не позволявало да стори това... А пъкъ бащата му казва, че това — учението било вѣтъръ работа... За училището той има специфично, погрѣшно и дори странно бихъ казалъ азъ разбиране.

Въ главата на селянина училището е сръдство, чрезъ което се освобождаваме отъ физически трудъ отъ рѣчна работа. Целта у жертвите и цѣлото му внимание е насочено: какъ да спаси чадото си отъ физически трудъ, т. е. какъ да го направи гражданинъ — боляринъ... Ако това е схващането и разбирането на селянина, то какво е официалното схващане на държавата за училището? Сжко като онова на селянина. За българската държава училището не е нищо друго, освенъ една фабрика за службогонци — бюрократи. Грабне детето отъ ралото или овцѣтъ, минава го презъ всички дидактични фази на фабриката, и на края... изхвърля единъ службогонецъ — бюрократъ. Днесъ, когато настѣпиха тежки дни, и когато държавния бюджетъ не може да понася — нѣколко хиляди кандидати бюрократи останаха вънъ. Предпочитатъ да гладуватъ и не престанно да хлопатъ по вратите на часните и държавни учреждения за корица сухъ хлѣбъ, отъ колкото да се заловятъ за друга работа.

За да разберемъ още по-добре това официално схващане, нека спомнемъ, че имаме и нѣколко специални училища, които да олеснятъ техническата полска работа на нашия селянинъ — земледѣлецъ, безъ обаче какъто и да е връзка съ него. Ако би съществувала една органическа връзка между агронома-бюрократъ и земледѣлието, полската работа отъ ХХ. вѣкъ, не би се вършила почти така както сж я вършили нашите дѣди. Официалното схващане за училището, следователно копее пропасть между физическия трудъ и тъй наречения интелектуаленъ трудъ.

Който учи книга, става неспособенъ за физически трудъ. Призира го, отвърщава се дори отъ него, враждува противъ него. „Интелигентинътъ“ отъ новото време би се почувствувалъ униженъ да хване мотиката. Тия младежи сж нещастни и най-обезоружените въ живота.

Причината за всичко това?

— Политическиятъ партиенъ менталитетъ у насъ всичко принадлежи на партията — на политиката. Нѣма институтъ, гдето тя да не си е пробила път. А се знае, че нашиятъ политически партиенъ менталитетъ е паразитенъ — бюджетоядецъ — консумативенъ. Ако нашата страна би била управлявана отъ здравъ творчески политически менталитетъ, неговиятъ характеръ би се отразилъ върху всичките ѝ институции.

Въ една страна, съ творчески политически менталитетъ, никой не презира труда, билъ той физически или интелектуаленъ.

Въ нашата ултра авторитарна страна, гдето гражданското и политическо възпитание на млади и стари — се върши изъ котерийните политически клубове, свидетели сме какъ всички запечатватъ въ душата на своите клиенти характера на своя паразитенъ консумативенъ, бюджетояденъ менталитетъ. Бюджетниятъ миражъ упражнява една всеобща притегателна сила върху българската интелигенция, която чувства въ замѣна на това едно отвърщение като че ли отъ производителния трудъ. Мисля, че това е голямо народно нещастие.

Въ време, когато цѣлата ни интелигенция е втреничила погледа си къмъ държавната трапеза, чужденците туриха рѣка на занаятите, на цѣлото производство и неговите източници. Върете се около себе си

не, тогава архиереитъ по право заемаха ония постове и като отговорни лица изпълняваха и функцията на политически водачи на страната. Днесъ наши архиереи отъ името на църквата, като нейни представители, се изтѣпватъ да разрешатъ или да помогнатъ разрешението на въпроси изъ външната политика на страната. Оставямъ на страна трудността да се свърже такава дейностъ съ канонитъ и традицията на църквата! Днесъ всички смѣтатъ, че канонитъ сж магически аршинъ, който се свида и разтѣга споредъ нуждата на времето. И наблѣгамъ на друга мжнотия въ речената дейностъ на нѣкои български архиереи

Когато наши владии ще седнатъ да разглеждатъ и разрешатъ даденъ конкретенъ въпросъ изъ областта на външната държавна политика, тѣ ще го разглеждатъ и решаватъ или въ хармония съ гледището на днешното правителство или въ разрезъ съ него, ако иматъ свое особено гледище по въпроса. Ако го разрешаватъ въ хармония съ правителственото гледище — тѣ сигурно сж се уговорили по рано съ министритѣ. Това ще рече, че тѣ сж станали неслучайни и неназначени помощници на външното министерство, негови негласни агенти, негови пипала. И ние отъ страниците на „Хр. Защита“ високо протестираме срещу такова употребление на увѣрената въ рѣцетъ на нѣкои архиереи църковна власт; тѣ действуватъ не като частни лица, а като представители на църквата. А църквата не може да се впрѣга въ временни и тъй конкретно сложени като днесъ политически акции и то като органъ на външното министерство.

Още по-голяма трудностъ ще срещнемъ ако допуснемъ, че архиереитъ работятъ въ тази областъ по своя инициатива самостоятелно, безъ уговорка съ респективния министъръ. Въ тоя случай твърде скоро „църковното външно министерство“ ще излезе съ свое собствено разрешение на проблемата, което, нѣма съмнение, ще се различава отъ разрешението на „държавното външно министерство“. Нѣма две глави, а особено български, които да иматъ единъкъ гледище по единъ и сжщ въпросъ. Както първата възможностъ тъй и втората сж неприемливи и не изгодни за църквата. Но една отъ двете трѣбва да си изберемъ.

Свещ. Е. П. Йордановъ.

Отвори се училищата

Малко села останаха у насъ, които да нѣматъ поне единъ студентъ въ университетата.

Нашиятъ народъ обича просвѣтата, обича свѣтлината на науката, както обича и свѣтлината на вѣрата. Блянътъ, идеалътъ на нашия селянинъ е: да види детето си една крачка по-високо въ културно отношение — отъ самия него.

И ако презъ течения на годинитѣ у насъ се отвориха училища отъ всички видове и специалности, това свидетелствува за неговата жажда за знания и неприкжнатъ устремъ къмъ свѣтлина.

Има хиляди родители, които всичко сж пожертвували, за да изучатъ децата си. Познаваме родители селяни, които се съсипаха да

и на всѣкжде, где ги нѣма евреитѣ? На всѣкжде. Защо? Защото сж подготвени за всѣко предприятие. Единъ интеллигентенъ евреинъ не се отарѣщава отъ никакъвъ трудъ. Той влиза въ разни предприятия, но и създава такива. Рѣдко ще срещнете евреинъ да виси месеци и години по вратитѣ на учрежденията за служба. Расовата солидарностъ ги подпомага и тѣ побеждаватъ. Щомъ предприятието имъ се поразшири и окаже нужда отъ държавна помощъ — веднага си взима сътрудници изъ между корупиранитѣ политикани — свикнали да бждатъ паразити. По отно-

шения не труда — не е вѣрно, че евреитѣ сж паразити. Паразити сж партизанитѣ, които живѣятъ за смѣтка и на еврейското предприятие и на държавния бюджетъ.

Развратено отъ партизанския демократизъмъ, българското училище мжно ще стане народна органическа функция. А то ще стане такава само тогава, когато успѣе да слѣе интелектуалния и физическия трудъ въ сжщата калена и готова за всичко хубаво и възвишено, народна душа.

Протоиерей П. Икономовъ
Варна.

ЛАМПАДАТА НА ОТЦА ПАИСИЯ *)

Възходи и падения, стремглаво отиване къмъ победи и погроми, свѣтли и тъмни дни, свобода и робство — ето събитията, които изпълватъ историята на първото и второто български царства. Следъ славнитѣ Асеновци и Шишмановци се зарежда дълъгъ нанизъ отъ тежки робски години. И току вижъ тамъ нейде заискрила свѣтлина, възпламенила се въ голѣмъ, буенъ пламъкъ — и пакъ день, и пакъ свобода! Така вървѣдъ тъмнина, униние и тишина се възпламенява жертвеника на третото българско царство. И този огънь се подпала не на бранни бойни полета, не предъ стени на Цариградъ; носителъ на този пламъ не е юначенъ царъ, нито нѣкой ловък дипломатъ. А тамъ нѣкжде отъ Атонскитѣ свети гори, въ една бедна монастирска килия, отъ слабата свѣтлина на лампадата на Паисия Иеромонаха отхвъркватъ искритѣ, които бѣломорския вѣтеръ донася насамъ по нашитѣ мѣста, разпала ги въ огънь, отъ който се разраства стихийенъ пожаръ. И въ тоя пожаръ се ражда денътъ на нова България.

Свещенна е лампадата, свѣтлината на която е освѣтявала перото на Паисия, за да напише "Славяно-българската" си история. Но това не бѣше само история, защото така не би могла да изпълни великата си мисия, за която е предназначена. Малцина биха я чели, малцина биха я разбрали. Това бѣше по-скоро химнъ и възродителенъ зовъ, огненъ апелъ за пробуждане и свестяване. На простъ езикъ по простому написана, та всички да я четатъ и всички да разбератъ. И самъ Паисий, гнетенъ отъ тѣлесна немощъ, но възпламененъ отъ безпредѣлна любовъ

къмъ своя — българския родъ, тръгналъ по села и градове да разнася книгата си и да дири вѣрни последователи. Това е дѣлото на Паисия. Нагледъ скромно, но по замисълъ и резултати крупно, мощно, неосценимо. То създаде епоха, роди свобода и стана краежгленъ камъкъ на основитѣ, върху които се иззида зданието на д-ешното българско царство. Свѣтлината, която се излъчваше отъ лампадата на Паисия, освѣти картата на Балканския полуостровъ, та можахъ всички да видятъ и да прочетатъ тамъ полуизтрития надписъ на нѣкогашното българско царство, което се ширѣло отъ Адриатика до Черно море и отъ Дунава до Егея. Въ тази свѣтлина се зародиха и възпламениха борческитѣ духове на Софрония, Бозвелията, Неофита Рилски, Макареополски и после Раковски, Левски, Каравеловъ и Ботевъ. Тя е освѣтявала тѣхния пътъ. Правила отъ тѣхъ "други хора", както казва стариятъ Славейковъ. Презрѣщата е ношитѣ имъ въ дни и имъ давала жизнени сили за тежката непосилна борба.

И въ днитѣ на освободителната война, и въ първитѣ дни на новото царство все тази свѣтлина свѣтла въ душитѣ и умоветѣ — лампадата на Отца Паисия.

И днесъ все още блещука лампадата на скромния Хилендарски монахъ. Тя блещука и очертава вѣрния пътъ на грядущето ни. Изгубимъ ли тази свѣтлина отъ очитѣ си, пжтищата ни ще се объркатъ, ще настѣпи хаосъ, който неминуемо ще ни доведе до новъ погромъ.

Ив. Костовъ.

*) На 27IX.г. въ цѣла България се спомняше за дѣлото на Отца Паисия.

Нова книга — преводъ на Св. Варненския и Преславски Митрополитъ г. г. Симеонъ.

Недавна е излѣзла отъ печатъ книгата "Апостолско учение за вѣрата и живота" — преводъ отъ грѣцки на Варненския и Преславски Митрополитъ г. г. Симеонъ. Преводътъ е придруженъ съ обширенъ предговоръ и обстойни бележки върху

текста отъ Високопреосвещения преводачъ.

"Апостолското учение" е цѣненъ църковенъ паметникъ отъ II вѣкъ сл. Христа. Превеждането му на български е значителенъ приносъ къмъ нашата църковна книжнина.

Катихически училища въ Гърция.

При все че първитѣ опити за създаване на катихическитѣ училища въ Гърция сж направени твърде отдавна, приблизително около преди две десетилѣтия, едва презъ последнитѣ нѣколко години катихическото движение успя окончателно да се затвърди и наложи. Днесъ вече се стичатъ десетки хиляди деца подъ непосредственото ръководство на ревностни църковни служители — клирици и миряни въ катихическитѣ училища, които намиратъ благосклоненъ приемъ отъ страна на родители и обществото.

Катихическитѣ училища си поставятъ за целъ не само да предадатъ известно количество познания на ученицитѣ: въ какво тѣ трѣба да вѣрватъ (догматитѣ), какво трѣба да изпълняватъ (заповѣдитѣ), и съ какви сръдства могатъ да се преобщиатъ съ Бога (св. Тайнства), но целятъ още да създадатъ благосклоненъ и честни характери и добри и отбрани членове на обществото.

Ратници за създаване на това благородно дѣло въ Гърция, които и днесъ продължаватъ неуморно да работятъ за неговото преуспяване сж ръководителитѣ въ Атина на Младешкитѣ Християнски Православни Братства и групата богослови около религиозното списание "Зои" ("жизнотъ"), — братство отъ богослови вишисти, клирици и миряни, посветили се всецѣло въ служба на църквата, които иматъ собствено книгоиздателство, печатница и религиозно списание излизащо седмично въ повече отъ 50 хил. екземпляри. Но и официалната църковна властъ не е оставила породилото се така, не по нейна инициатива, катихическо движение: тя е назначила специална комисиия и е провъзгласила конкурсъ за написване на специаленъ катихизисъ за тѣзи училища (1925 год.), като взела сжщевременно въ своите ръце върховния надзоръ надъ тѣхъ. Отъ тогава и до днесъ броятъ на ученицитѣ въ катихическитѣ училища непрестанно расте, а такива училища има вече въ всички епархии на страната.

Не ще бжде безполезно да изложимъ на кратко, по какъвъ начинъ сж организирани и какъ функциониратъ тѣзи училища въ Гърция, които не само допълнятъ недостатъчното религиозно образование въ държавнитѣ училища, но сжщевременно предпазватъ чедата на Православната църква отъ прозелитизма на чуждитѣ религиозни пропаганди.

Катихическо училище може да бжде образувано навсѣкжде изъ страната, но следъ надлежното споразумение съ мѣстната църковна властъ. Основаването се оповестява многократно отъ църковния амвонъ. Чрезъ разни брошури и покани родителитѣ се увещаватъ да запишатъ

своитѣ деца. Училищата се подраздѣлятъ на три категории: 1) нисши за 10-12 год. възраст, 2) сръдни (за възраст 13-15 год.) и висши (16-18 год. възраст). Храмоветѣ се предпочитатъ като центъръ на катихическата дейностъ, поради особено влиянието на обстановката върху ученицитѣ за тѣхното привързване къмъ Божиитѣ домове. Уроцитѣ започватъ отъ м. октомврий и завършватъ първата недѣля на м. юний. Обучението става веднѣжъ седмично — недѣленъ день. Всѣки учителъ държи списъкъ на ученицитѣ и прави провѣрка при всѣки урокъ. Ученицитѣ пкъ се явяватъ на урокъ: 1) съ специални бележници, въ които предаватъ накратко съдържанието или поуката отъ урока; 2) съ специална значка за катихическитѣ училища и 3) съ една книжка "пѣсни и стихотворения" пригодена за тѣхъ. Преподаваниятъ материалъ за нисшитѣ, сръдни и висши училища е билъ приготвяванъ до сега отъ катихизаторитѣ на "Зои" и следъ като бжде одобренъ отъ църковната властъ, еднообразно се прилага въ всички катихически училища. Накратко, споредъ програмата за катихическитѣ училища, обучението въ нисшитѣ училища има за целъ да разясни на ученика отношението му спрѣмо Бога, задълженията му къмъ него и ближнитѣ и да му помогне въ различаване на доброто отъ злото. Сръднитѣ училища целятъ да дадатъ ясна представа на ученика за тройността на Бога, Неговото отношение къмъ свѣта, за закона и заповѣдитѣ, за добродетелния животъ, последицитѣ отъ грѣховния и т. н. А обучението въ висшитѣ катихически училища, учителъ на които е желателно да бжде богословъ-вишистъ, има за целъ не само да опровергава различнитѣ материалистични теории, да затвърди ученицитѣ въ християнскитѣ имъ убеждения, но и да ги помогне въ правилното схващане на съвременнитѣ социални проблеми, като развие сжщевременно у тѣхъ съзнанието, че сж членове на църквата и че иматъ задължения къмъ нея.

За постигане на горнитѣ цели катихизаторитѣ си служатъ и съ педагогически сръдства. Така напр., раздаватъ на ученицитѣ подарѣци и спомени, устройватъ за сръднитѣ и висши училища писмени конкурсни изпити съ награди, уреждатъ екскурзии и други, а на края на учебната година по случай завършването се устройватъ тържествени празненства, на които присѣствуватъ, освенъ ученицитѣ, църковнитѣ власти и родителитѣ. Отъ страна на преподавателитѣ се даватъ отчети, а ученицитѣ изпълняватъ разни духовни пѣсни, декламации и др. По този начинъ учени

Положението и уредбата на най-новитѣ православни църкви.

Протопресвитеръ проф. д-ръ Ст. Цанковъ презъ 1925 и 1928 год., съ паричната помощъ на Академическия съветъ по университетския фондъ за научни цели, ималъ възможностъ лично да посети повечето отъ църквитѣ, за които става дума и да проучи уредбата имъ на самитѣ мѣста. Въ годишника на Университета отъ 1927/28 година на стр. 289-328 той печати студия подъ горното заглавие. "Хр. Защита" ще даде въ резюме нѣщо отъ твърде ценнитѣ сведения, които отецъ професорътъ тѣй грижливо събралъ и подредилъ.

Тия новообразувани православни църкви се появиха въ връзка и вследствие събитията презъ време и следъ голѣмата война (1917-1918 год.) както и руската революция (1917 г.), докато стари, съществували преди тия събития, православни църкви се слѣха съ други и пре-

станаха да съществуватъ. Така изчезнаха Трансилванската румънска митрополия, Буковичо-Далматинската митрополия, Карловацката митрополия, Босно-Херцеговинската митрополия. Тѣй пкъ се образуватъ и отдѣлни (автокефални, или автономни) православни църкви въ новообразуванитѣ държави: Полша, Литва, Латвия, Естония и Финландия, както и Албанската, Чехословашката и Грузинската (въстановена) православни църкви.

Интересътъ, който трѣбва да буди сждбата на тия нови църкви у цѣлата останала църква (та че у насъ) се обуславя отъ взаимодействието и вътрешната връзка, която по сжщество и фактически сжествува между отдѣлнитѣ части на църквата.

1. Православна църква въ Полша.

Числото на православнитѣ въ

Полша възлиза на около 5 милиона души, предимно и главно руси. Православната Полска църква се дѣли на петъ епархии, съ 120 архиерейски намѣстничества и 1411 енории. Монастири има 15, отъ които 11 мъжки и 4 девически. Свещеници има около 2000 души, диаconi около 60, църковни пѣвци около 1400, храмове 1400 и монаси и монахини около 400. Материалното положение на църквитѣ и клира е крайно бедствено — маса църковни имоти сж конфискувани, при това държавата почти не дава материална издръжка на православната църква. Знае се, че стара вражда сжществува между католическа Полша и православна Русия. Католическата църква напративъ е субсидирана богато и покровителствуванна широко отъ държавата. Въпреки това католическата мисия нѣма успѣхъ средъ православнитѣ. Наопъки: отъ 1926 год. насамъ особено въ югозападния край на Полша (Галиция) се забелязва стихийно движение между униятското руско население за преминаване въ православие.

Полската православна църква има две семинарии: въ Виено и Кременецъ. Въ Варшавския университетъ сжществува отъ 1925 г. насамъ и Богословски факултетъ за православни.

Официални органи на църквата сж: "Вестникъ православной митрополіи", "Воскресное чтение", "Духовна беседа" и "Православны Бѣлорусь". Полската църква се управлява отъ Св. Синодъ (съборъ на Епарх. Архиереи). Епархийскитѣ архиереи заедно съ духовната консистория води управлението на епархията. Останалитѣ органи на църковната властъ водятъ начало отъ предреволюционната руска църква.

Отношенията на църквата къмъ държавата носятъ още характеръ на неустроеностъ. Нѣма законъ, който да регулира тия отношения, въприки многото проекти и опити да се създаде такъвъ. Пречкитѣ сж както отъ църковенъ, така и отъ външно-политически видъ. Не твърде задоволителенъ е и вътрешния църковенъ редъ у Полската прав. църква. Наистина има изработенъ и приетъ

цитът напушчат училището с най-добри спомени. Тръбва, обаче, да се отбележи, че едно от най-главните условия, които се изискват за успяване на катихическите училища, е учителите да бъдат въодушевени от християнска вяра и ревност, за да могат да вдъхнат и в своите възпитаници любов към добродетелта.

Докато по-миналата година числото на катихическите училища в Гърция е възлизало на 341 с 28 хил. ученици, тази година броят на училищата е стигнал до 468 с 45 хил. ученици. Гръцката църква с особено удоволствие следи този бърз прогрес на катихическите училища и в последно време полага голъми грижи за тяхното добро организиране. „Екклесия“, органът на гръцката църква, съобщава в един от последните си бройове, че при св. Синод на Гръцката църква е съставена вече една специална комисия от професори

при Богословския факултет, от учители при семинарията и други известни катихизатори, на които е възложена задачата да проучат основно цълия въпрос за катихическите училища и да начертаят единна програма за дейност, която да въведе постепенно учениците в дейния живот на църквата.

Катихически училища в България нъма, макар че у насъ нуждата от тях е много по-голяма. Нашата младеж, която е застрашена от тлетворното влияние на толкова много съблазни от идеен и нравствен характер, ще може в катихическите училища, ако се създадат и у насъ такива, да се възпита в религиозни и граждански добродетели и да стане твърда опора на църквата и държавата.

Ап. Михайловъ

Студентъ в Богословския факултетъ при Атинския университетъ.

Кръстовденъ

Кръстът като християнски символ и емблема, която изразява основата на Исусовото учение, почва да се употребява от времето на Константина Велики, синъ на Констанцъ Хлоръ и Елена. Константинъ встъпва въ бракъ съ Фауста, дъщеря на Максимилианъ Еркулъ. По времето на чудесното небесно знамение, Константинъ се билъ обявилъ вече за императоръ на Галия, Британия и Испания и воювалъ въ Германия. Видението се открило при преминаването на Алпитъ отъ Константина и войската му 313 г. То се състояло, споредъ историка Евсевия, въ лъчезаренъ кръстъ на небето съ надписъ „en tanto nika“ (съ това ще победишъ). Константинъ веднага заповѣдалъ да направятъ кръстове и хоругви съ кръстове, мѣсто знамена, пързото отъ които видѣлъ и Евсевий. Това първо християнско знаме се наричало „Баларумъ“. Императоръ Максентий, при излизане съ войска изъ Римъ, се удавилъ въ Тибъръ Победата останала на Констан-

тина. За това събитие говорятъ историците Евсевий, Зосимъ (кв.). Назарий, Лактанций и др. Самъ Константинъ така говори (обяви до източните народи 323 г.) за случката: „По Твое вдъхновение, Господи, Светий Боже, и съ Твоео знаме, съ което нападахъ враговетъ, навсѣкжде войските ми сж побеждавали“.

Константинъ Велики забранилъ гаданията на езичниците, далъ привилегии на християните, на християнските свещеници и църкви, отменилъ по-старата наредба по отношение християните, споредъ което тѣ трѣбвало да отдаватъ честъ на езическите богове. За затвърдяване християнството той водилъ войни (напр. съ Лициний въ 323 г.) и свикалъ съборъ (I. Вс. въ Никея — 325 г.) и т. н. Той е далъ верига доказателства за своята ревност къмъ християнството, нѣщо което се обяснява само като приемемъ, че той наистина видѣлъ чудесно знамение, което направило превратъ въ душата му.

СВОБОДНА ТРИБУНА.

ЦЪРКВА И НАЦИОНАЛИЗЪМЪ

На 8 и 9 юний т. г. въ гр. Варна се състоя епархийско събрание на свещениците делегати отъ епархията. На събранието се изнесе отъ свещ. Хр. п. Михайловъ рефератъ на тема „Националистическото движение и участието на енорийския свещеникъ въ него“. Реферата се изнесе съ силенъ патосъ и вживяване въ говоренето, което е похвално. Не бѣше обаче, споредъ менъ, добра друга частъ на реферата — изложението на самия предметъ, като научно изложение; смѣя дори

да кажа, че то бѣше повече или по-малко една политическа агитационна речъ, въ която се апелаше: всички свещеници да взематъ присърдце движението на националиститъ, а други нѣщо корегираха, че трѣбвало свещениците да бжде много предпазливъ въ сближението си съ тѣхъ. Целта на реферата бѣше да ни заинтересува за това ново движение, което щѣло много да ни спомогне въ борбата съ враговетъ на вѣрата, най-вече съ комуниститъ. Наистина нуженъ е вече силенъ от-

поръ на религиозните рушители, нужно е едно пробуждане на много Божии служители отъ нехайството. На национализъмъ, като движение, което има за стремежъ да противостои на всички рушители първо държавни, а после и църковни. Църквата не може да не съчувствува. Но въпросътъ е, дали енорийскиятъ свещеникъ трѣбва да се обяви за отявлень партизанинъ на това движение? Какво представлява национализъмъ въ България? Дали той е, както нѣкои твърдятъ, едно идейно, извънпартийно движение (за каквото претендира, че е и комунизъмъ) или то е, както други мислятъ, чисто и просто новообразуваща се въ България национална или (ако се отиде по нататъкъ) фашистка партия? И при едни и при другия случай свещеникътъ не може да заеме положение на ревностенъ последовател на това движение.

Всѣки свещеникъ трѣбва да се запита и правилно да си отговори: служителъ Божий ли е тѣй, или служителъ на човѣшките стремежи какъ да се направи поносенъ земния животъ? Азъ вѣрвамъ, че нѣма свещеникъ (и дано нѣма), който да не обича своето отечество, който по природа да не е националистъ. Но когато той трѣбва ясно да отговори на въпроса: „националистъ“ ли е, или християнинъ, въ отговора си трѣбва да бжде хитъръ като змия, а въ държанието си — незлобивъ като гълъбъ.

И кого свещеникътъ ще лъчи отъ енорията си? Нима между неговитъ земледѣлци, демократи, сговористи, или всѣка една партия, каквато и да е тя, нѣма, религиозни нѣма добри християни? Защо се отхвърлятъ комуниститъ? Нали тѣ именно сж заблуденитъ овце отъ позѣреното стадо, за които свещеникътъ трѣбва да положи по-голъми грижи, за да ги повърне отново въ стадото? Ако пъкъ тѣ, като резултатъ на грижите за тѣхъ, още повече се озверяватъ, нека Църквата ги остави сами на себе си, нека ги счита за „митари и грѣшници“, но да не ги дразни и да не ги заплашва съ властъ и сила.

Какъ трѣбва да действува свещеникътъ въ енорията си? Дали като застане въ редоветъ на свѣтските движения, или въ тѣхъ на християнството, съ партизанство, или съ духа на Христа? Ако Църквата се стреми чрезъ свѣтското да закрепва вѣрата въ Бога, то и плодетъ ще бждатъ горчиви. Свещеникътъ е и на еднитъ, и на другитъ отъ енорията си лѣкаръ и съветникъ. Когато той еднитъ предпочете, другитъ ще отхвърли; когато еднитъ обикне, другитъ ще го ненавиждатъ. Борбата на свещеника за опазване и понататъшното разпространяване на християнството, трѣбва да бжде борба само съ слово, кротостъ и примѣренъ животъ, а не между другото и чрезъ властъ и партизанство, или най-малкото да се прибѣгва къмъ тѣхната подкрепа за сила, ко-

ето ще бжде за мнозина съблазнь. Рѣзко трѣбва да се различава свѣтътъ отъ Бога и партизанството отъ християнството, за да не дойде денъ, когато това политическо движение, на което ще се симпатизира, да изгуби своето значение, та църквата ни да изпадне въ положение да бива нападена и критикувана и да се чуди тя самата следъ това, кое ново движение да вземе присърдце. Защото идеитъ на човѣчеството се мѣнятъ, а Христовото учение си остава за винаги непоколебливо. Служението за човѣка е едно, а служението за Бога е друго. Свещеникътъ трѣбва да служи на човѣка само за слава Божия и за осъществяване Христовото царство на земята, и то трѣбва да служи само съ кротостъ, а не показвайки се властникъ, съ духъ Христовъ, а не съ духа на човѣшките страсти. И само тогава ще се допринесе нѣщо хубаво за вѣрата ни въ Христа, нашия Господъ.

Свещ. В. Т. Д.

Отзиви и бележки

Една дръзка провокация

Софийскиятъ протестантски пасторъ В. Фурнаджиевъ, въ брой 36 отъ „Зорница“, официозъ на протестантската пропаганда у насъ, пише статия подъ надсловъ „Сега ще видимъ“ колкото дръзка толкова и обидна въобще за българския народъ и специално за православната българска църква и нейните служители.

Между другото той пише: „конференцията на всемирния съюзъ за международно приятелство и миръ чрезъ църквите“, е едно дѣло на протестантитъ. Тѣ били идеалисти и наивни (sic) та вѣрвали, че думитъ казани тамъ, щѣли да останатъ дѣла. Така повѣрвалъ нѣкогаши и протестантина Уилсонъ и се излъгалъ.

Това обаче никога не щѣло да стане, защото българската православна църква, кметоветъ и поповетъ не щѣли да престанатъ да ги гонятъ, преследватъ, хулятъ и пр... и то не само тѣхъ — протестантитъ — ами и всички други религиозни малцинства, които били подразбира все подъ сжация гнетъ.

Тѣ принадлежали на друга една християнска църква — църква на най-културните народи...

Народа билъ надѣханъ отъ поветъ да ги мрази, вследствие на което били гонени — арестувани не имъ се позволявало да си строятъ храмове и нарочно благоустройственитъ планове нагаждали така та улицитъ да минаватъ презъ тѣхните храмове. Богослуженията имъ били разтурвани, полицията не ги вардела... и други нагли лъжи и глупости — каквито само единъ озлобенъ сектантъ може да измисли.

устаавъ или „Положение за вътрешното каноническо устройство на православната автокефална църква въ Полша“. (I. XII. 1925 год.), което разрешава: автокефалността на църквата, вътрешна независимостъ и самоуправляемостъ, ведомство на църковнитъ власти, енории, братства, гробища, богосл. учебни заведения, манастири и др. Бждащото законодателство въ църквата ще принадлежи на църковенъ съборъ, въ който ще заседаватъ архиереи, по долни клирици и миряни.

Автокефалността на полската прав. църква е била прогласена на 13 XI. 1924 съ т. н. Томосъ, издаденъ отъ Цариградската патриаршия въпреки протеститъ на патриарха Тихона и цѣлата руска църква. Поради крайната забележителностъ на тоя Томосъ, ние го предаваме изцѣло по превода на отца протопресвитера проф. Ст. Цанкова...

„Светата православна църква въ богохранимата полска държава, надарена съ автономно църковно устройство и управление и доказваща своята твърдостъ въ вѣрата и

усърдие по църковнитъ дѣла по-молитъ нашия светейши апостолски и вселенски патриаршески престолъ да благослови и утвърди нейното автокефално устройство, намирайки, че при новитъ условия на политически животъ, само такова устройство би могло да удовлетвори и осигури нуждитъ ѝ.

„Като разгледахме съ любовъ тази молба и като взехме въ съображение предписанието на Св. канони, постановяващи, че редътъ на църковнитъ дѣла трѣбва да върви подиръ политическиятъ и обществени форми (17 пр. на IV всел. съборъ, 38 пр. на VI всел. съборъ), а сжщо и апотегмата на Фотия: „прието е, че огласящитъ се до църковнитъ дѣла, права, а особено до епархийскитъ дѣла, трѣбва да се съобразяватъ съ политическитъ и административни измѣнения“, а отъ друга страна, като се вслушахме въ настойчивия гласъ на каноническия дългъ, който налага на светейшия ни вселенски престолъ да се грижи за православнитъ църкви, които се намиратъ въ нужда, имайки предъ

видъ сжщо и факта, съ който е съгласна и историята (защото е написано, че първото отдѣление отъ нашия престолъ на Киевската Митрополия и на православнитъ Митрополии въ Литва и Полша, като сж зависѣли отъ нея, а сжщо и при сѣдинението имъ къмъ св. Московска църква е станала съвсемъ не по предписанието на каноническитъ правила, а сжщо така не е било запазено всичко онова, що е било условено досежно пълната църковна автономия на Киевския митрополитъ, носящъ титлата екзархъ на вселенския престолъ), наше смирение и свещенейшитъ митрополити, наши въ Св. Духъ възлюблени братя и служители, счетоха за свой дългъ да се вслушатъ въ молбата, съ която се обърна къмъ насъ св. православна църква въ Полша, и да дадемъ нашето благословение и утвърждение на автокефалното ѝ и независимо устройство.

„Вследствие на това, опредѣлейки съборно и съ изволението на Св. Духъ, ние постановяваме: признаваме автокефалното устройство на

православната църква въ Полша и даваме благословението си за това, щото отсега тя да се управлява, като духовна сестра и да решава дѣлата си независимо и автокефално, но споредъ реда и неограниченитъ права на другитъ автокефални църкви, като признава за своя висша църковна властъ свещенния синодъ, състоящъ се отъ православни канонически епископи въ Полша и имащъ всѣки пътъ за председателъ високопреосвещения митрополитъ на Варшава и на цѣла Полша. За запазване и въ знакъ на каноническо единение съ нашия св. апостолски и вселенски патриаршески престолъ, а сжщо и съ всички автокефални православни църкви ние тукъ напомняме за дължността, която ще има всѣки митрополитъ на Варшава и на Полша: да съобщава, съгласно реда на Св. православна църква за своето избиране и възвеждане на престолъ съ интронизационно писмо както до нашата велика Христова църква, така и до всички автокефални православни църкви сестри: да запазва всичко що се отнася до

Ето каква характеристика чрез печата дава за българския народ тоя господар, който е член в тоя съюз и който посреща и изпраща чуждите делегати, дошли у нас да вземат участие в тая конференция. Какво пък устно и на ухо им е шепнал, не знаем.

Кой не е чул, кой не знае за прославната българска религиозна търпимост? Но протестантинът Фурнаджиев пише това, не че не знае. Не е той, който не знае как сепитът растат и се ширят необезпокоени от никого у нас, като почнете от септата на евреина Алфред Томас и свършите с самия Фурнаджиев, все отборът избрани и преставители все на всемирни универсални и пр. религии и все на най-културни народи... представени чрез своите бордове у нас — с своите функционери...

Черният ни съседитъ! Защо и тия функционери да не си кажат своята тежка дума за този варварски народ, който бие, гони и стеснява религиозната свобода на функционерите на най-културните религии и народи и... прече им да си вършат свободно своето „просвѣтно“ дѣло, и не поставя стражари да ги пази, когато се събират в молилитъ си? Ние съ присърбие отбелязваме тая сектанска психоза, това странно и упорито проявление на нашите протестанти, които на всѣка цена искат да минат за мъченици а Іа Павелъ Мишковъ, и все пакъ не напускатъ тая варварска страна.

Съ такива сектанти — и стари грѣшници като пастиръ Фурнаджиев, които от години тормозятъ и духовно разкъсватъ и черниятъ българския народъ и родната прав. хр. църква, убивайки вѣрата му в неговите духовни водачи, обединение и миръ, за каквѣто говориха делегатитъ на конференцията никога нѣма да се постигне. Сектантитъ сж били и такива си оставатъ — тѣсногрудни, ненавистници, пълни съ умраза къмъ майката празол. хр. църква. Помежду си не се гонятъ не се критикуватъ, съдействуватъ си, отстъпватъ си молилитъ за съвмѣстни служби — въпреки догматичнитъ си различия, и съ общи сили нападатъ прав. църква и духовенството, за да ги дескредираатъ предъ народа — но нека знаятъ и помнятъ че българинътъ не е вероотстъпникъ, обича вѣрата и отечеството си, а будното око на родното свещенство, не ще ги остави да вършатъ своето пѣклено дѣло.

Протоирей П. Икономовъ.

„Заплатата на архиеерея“

Свешеникъ Йорд. Светославовъ отъ Варна, пише статия въ „П. Д.“ въ София подъ заглавие „Заплатата на архиеерея“. Съ доказателства изъ древната история на черквата светиня му установява че по „законъ и канонъ“ Архиеерея (главната буква е негова) не бива да получава... **голяма** заплата. **Колко** **голяма**? Ето кое „забрави“ да пише авторътъ на статията. Грѣшнитъ владци едно зрѣме „скупели“ народа. Днешнитъ вземали сжщо тѣй много: отъ държава, епархийски бюджети и народа. Паралелътъ е пълненъ. Съборътъ въ

1871 ограничилъ грабителството на владциътъ и „освободилъ българския народъ отъ грабителството на архиеерея“. Сега авторътъ наново очаква „готовността на нашитъ архиеереи да измѣнятъ много вземания, които сж въ тежестъ на народа“. Паралелътъ е пакъ пълненъ!

Какви сж задълженията на архиеерея споредъ автора, та че и споредъ насъ? Тѣ сж много: просвѣта, благотворителност, отзивчивостъ на страданията поощрение на всѣко културно начинание, пѣтуване по епархията, и т. н. Всичко това става съ пари. И вмѣсто историческата (и съвсемъ безполезна) екскурзия, която авторътъ направилъ изъ „законо и канони“, той би трѣбвало да прѣсмѣтне простичко, колко дава и колко **трѣбва да дава** единъ архиееръ на беднитъ, на просвѣтни, културни и благотворителни учреждения и да сравни това „разходно перо“ съ „приличната получавана отъ архиеерея плата“. Не е „Хр. Защита“ която ще поощрява „грабителството“, кждето и да е свило то гнѣздо. Но пита се, отъ де единъ архиееръ (та че и пресвитеръ!) получава пари? Не отъ на ода ли? И кога това „получаване“ ще бѣде грабителство — когато иде направо отъ народа или когато иде отъ народа чрезъ държавата? И до кои размѣри то ще бѣде „една прилична заплата“ и кога ще бѣде вече грабителство? Ето неяснени въпроси въ статията на Отца автора. Това отнася ли се до днешнитъ архиеереи въ България и де сж фактитъ? Ето въпроси които биха превърнали статията на о. Йордана отъ бледословна риторика въ **страшна съвременна църковна проблема**. За факти и истини отъ тоя родъ колонитъ на „Хр. Защита“ сж широко разкрити.

Нашъ седмичникъ

Господата отъ „Зорница“ очакватъ чудеса отъ конференцията на съюза за миръ чрезъ църквитъ. На друго мѣсто въ вестника помѣстваме статия по въпроса.

Четохме за тая конференция. Събрали се хората и мислятъ, какво да сторятъ и тѣ отъ името на църквитъ за да докаратъ мира, за който Спасителътъ нѣкога каза, че нѣма да настѣпи дори до свѣршека на свѣта. Разбира се днешъ никой не може да се обяви по принципъ срещу такава дейностъ, макаръ че тя може да прилича на работата на Ноевитъ потомци, които строиха

Вавилонската кула

Не може — защото е модна идея. Не смѣемъ така сжщо да подозреемъ, че почтениятъ лордъ Дикенсонъ и сподвижницитъ му сж хора неискрени, и че когато идатъ у насъ съ Евангелие подъ мишница, тѣ ракуватъ не за вѣченъ миръ, а за обикновено политическо „статукво“, тѣй изгодно за половината жители на днешна Европа.

Така или инѣкъ, конференцията върви по своя пѣтъ. Кой ще загуби и кой ще спечели отъ тия срещи въ Христовото име не знаемъ. Ние сме хора, но при това недоверчиви

и подозрителни и вѣсе плашимъ да не би работата да е за

Бам Ганювия юрганъ.

Не тѣй обаче пледатъ протестантитъ на работата. Тѣ чакатъ за себе си резултати отъ конференцията и резултати бързи и едри. „Тия каже, дето додоха въ България на конференция, не сж нѣщо особено и невиджано Тѣ сж протестанти като насъ отъ „Зорница“. И ако уважавате тѣхъ, ще уважавате и насъ. Ако насъ почитате и лордъ Дикенсона почитате, презирате ли насъ, цѣль протестантски свѣтъ презирате!“ Вмѣсто да ходимъ за въ бѣда ще по конференция изъ Европа, достатъчно е, да свикаме Фурнаджиевъ и К. о. въ София и работата ще се нареди. Има една стара поговорка за жабата и бивола, но не смѣя да я приложимъ въ дадения случай. — Отъ скромностъ. Така, като протестантитъ около конференцията, се държаха въ Добричъ при настѣпването на англичани, италианци и ромѣни презъ есента на 1918 год., чуждитъ елементи: арменци, евреи и главно цигани. Дигна глава циганското племе въ Добруджа и не ше да бръсне българина, който отъ памети вѣка го е хранутилъ, — идатъ нови господари, предъ които циганинътъ ще има по голѣма честъ отъ българина. И наистина, бивши боклукчи, водоносци, носачи станаха ромѣнски полицаи и нахлузиха на чернитъ си рѣце бѣли държавни ржжавици.

Дали не щатъ протестантскитъ пастори да ги поставимъ Синадални старци?

ХРОНИКА

Съ сегашния брой в. „Християнска защита“ започна втората си годишнина. Само срещу 20 лв. годишенъ абонаментъ „Християнска защита“ предлага на читателитъ си **хубаво религиозно четиво**. **Дълъгъ е на вѣчки православенъ християнинъ, особено на енорийското свещенство, да подкрепятъ материално вестника.**

Негово Високопреосвещенство дѣдо Симеонъ на 24 м. м. се завърна отъ гр. Преславъ, кждето прекара лѣтнитъ месеци. Дѣдо Симеонъ е здравъ и бодъръ.

Негово Преосвещенство св. Величкия Епископъ г. Андрей на 22 м. м., следъ изтичане едномесечния му отпускъ, се завърна въ Варна.

Презъ ваканционния периодъ — на 23 VII т. г. въ храма „Св. Вознесение“, гр. Шуменъ, Негово Високопреосвещенство Митрополитъ г. Симеонъ ржкоположи въ иеромонашески чинъ епархийския проповѣдникъ Иеродиякона Филарета. Отъ 1 септември Иеромонахъ Филаретъ е назначенъ за Протосингелъ на св. Неврокопска Митрополия.

Ржкоположени сж свещеници за енорията на с. Плисково, Шуменско, Кирилъ Ст. Дончевъ, завършилъ Софийската дух. семинар. и за енорията на с. Константиново-Варненско, Михаилъ Н. Поповъ, завършилъ Черепишкото свещениче

ско училище. Пожелаваме на новоржкоположенитъ свещеници енергична и резултатна пастирска дейностъ.

Съ благословение на Св. Синодъ, на 24 септ. т. г. презъ време на Божествената служба въ църквата „Св. Влм. Димитрий“ въ гр. О. Пазаръ, Негово Високопреосвещенство Митрополитъ г. г. Симеонъ произвелъ въ чинъ Протоирей Всеблагоевий Сакеларий Иванъ Къличковъ. Богъ да дарува на новопроизведения Протоирей и за въ бѣдаше добро здраве, та да може да служи все така примѣрно на църквата.

Книжнина

Получиха се въ редакцията последнитъ бройове на следнитъ вестници и печатни листове:

„Пастирско дѣло“, органъ на съюза на свещеническитъ братства въ България.

„Духовна нива“ — издание на св. Пловдивска Митрополия.

„Православна дума“, издание на прав. христ. братство „Св. Богородица“, въ гр. Е. Джумая.

„Варненски общински вестникъ“ — издание на Варненската община.

„Тракиецъ“, излизащъ въ гр. Ямболъ.

„България“, излизащъ въ гр. Радомиръ.

„Инвалидъ“, органъ на съюза на пострадалитъ отъ войнитъ въ България.

„Зорница“, органъ на Българското Евангелско благотворително дружество.

Наша поща

Свещ. Д. п. В. Ш. Редакцията Ви моли да считате, че ще ѝ бѣде приятно, ако презъ настѣпващата годишнина на вестника, Вие ѝ сътрудничите съ сериозното си перо. Чува се, че и Вие щѣли сте да издавате вестникъ. Но това, при **Вашата** литературна продуктивностъ, надали ще бѣде съпѣнка и намъ да сътрудничите.

Всички секретари на всички околийски и други свещенически събрания въ Епархията ни се умоляватъ да даватъ кжси, спретнати отчети и дописки за дейността си въ в. „Хр. Защита“.

За да може вестникътъ ни да стане любим и необходимо четиво на свещеници, братства и християни, ние молимъ братчицитъ и читателитъ: 1) Да ни посочватъ де грѣшимъ; 2) Да ни помагатъ съ статии и дописки и 3) Да ни посочватъ теми и злободневни въпроси за теми, които трѣбва да се разглеждатъ въ вестника.

За въ бѣдаше вестника ни открива колона „Въпроси и отговори“. Редакцията ще отговаря (не като колегата отъ „църк. вестникъ“) само на тия въпроси, които се задаватъ сериозно и будятъ истинско недоумение въ християнското съзнание.

При **наличността** на „свободна трибуна“ въ вестника, всѣки може да изкаже болката си като християнинъ или клирикъ, стига написаното да бѣде сериозно и коректно. Хули и дразнене не ше печатаме.

Благодаримъ на тѣхни Всеблагоев. Архиерейскитъ намѣстници въ Провадия и Шуменъ за ценното съдействие, което указватъ на вестника. Следватъ писма Дерзайте.

Печатница Д. Тодоровъ — Варна

твърдото съблюдаване на вѣрата и православното благочестие; да споменува сжщо по устава въ „Диптихитъ“ името на вселенския патриархъ и на другитъ патриарси, както и на представителитъ на другитъ автокефалнитъ църкви. Освенъ това, постановяваме, че автокефалната православна църква — сестра въ Полша ще бѣде длъжна да получава Св. Миро отъ нашата велика Христова църква. Ние едновременно препоръчваме, — по въпроси отъ църковния редъ и отъ по-общъ характеръ, преминаващи границитъ на юрисдикцията на вѣка автокефална църква по-отдѣлно, високопреосвещенитъ митрополитъ на Варшава и на цѣла Полша да се обръща къмъ нашия светейши апостолски вселенски патриаршески престолъ, чрезъ който се поддържа общение съ цѣлата православна църква „право правещей слово истини“, и да запитва сжщо

авторитетното мнение и съдействие на църквитъ-сестри.

„Подиръ като ние всичко това грижливо разгледахме и обсъдихме въ каноническитъ заседания на свещенния синодъ отъ 6 и 11 ноември 1924 год., вржчихме подиръ синодно утвърждение, настоящия синоденъ и патриаршески Томосъ, въ точно и неизмѣнно копие, както той е вписанъ и подписанъ въ кодекса на нашата велика църква Христова, на високопреосвещения Дионисия, нашия възлюбленъ въ Христа братъ и съслужителъ, митрополитъ Варшавски и на цѣла Полша и председателъ на свещенния синодъ на автокефалната църква въ Полша.

Господъ Богъ, съ благодатъта и заслугитъ на първия великъ и върховенъ пастиръ Христа Бога нашего, да укрѣпи навѣки автокефалната църква-сестра въ Полша тѣй щастливо устроена, да подигне и

усили, въ нея всичко за слава на светото Му име, за полза на благочестивото ѝ паство и за радостъ на всички автокефални православни църкви-сестри, Лѣто Господне 1924, месецъ ноември 13 день.

Патриархъ Цариградски Григорий (VII) утвърдилъ. Следватъ подписитъ на всички митрополити подписали тоя актъ и въ кодекса на цариградската патриаршия.

Както се спомена по-горе, тоя Томосъ виде бѣлъ свѣтъ вследствие крайно особеното стечение на обстоятелствата. Полската църква, частъ отъ бившата руска църква, би могла да получи самостоятелно външно и вътрешно положение и устройство отъ Московския патриархъ, ако не бѣше на лице обстоятелството, че полското правителство по национално — политически причини се мъчеше да прекъсне всѣка връзка между Полша и Русия. По тая причина

цариградската патриаршия доби възможностъ тя да „обяви“ автокефалността на полската църква.

Заслужава да се отбележи, като фактъ, който би донесълъ голѣмо измѣнение у полската църква, съществуването на разпалени борби тамъ за въвеждане украински езикъ като езикъ църковенъ. Една частъ отъ интелгенцията (пѣкъ и самото Полско правителство) настояватъ да се преведе Св. писание и богослужебнитъ книги на украински езикъ, като „националенъ“. Тия борби създаватъ опасения, че предстоящиятъ църковенъ съборъ ще се разпалва отъ сжщитъ страсти. Поради това и свикването му се бави.

Следва

Четете и разпространявайте в. Хр. Защита.